

Transitie landelijk gebied samen met inwoners

WORKSHOP CONFERENTIE 2 februari 2023

Karin van Hoof; Henk Fernee en Niek Mouter

Tim van Hattum WUR Nederland in 2120

Transitie met inwoners

Hoe “kantelen” we het beeld?

- Laat dicht bij huis zien dat het anders kan.
- Dus ook groen/blauw in de stad/korte keten.
- Koplopers geven handelingsperspectief.
- Je kunt zelf kiezen waar je aan mee doet.
- Ga daar waar energie zit.
- Hoe concreter hoe beter.
- Persoonlijke verhalen.

Het platteland

als een ecologisch en economisch bloeiende boerderij

INITIATIEF
Grass2Grit
Gras als grondstof voor strooizout en granulaat

INITIATIEF
Bodemcoaches
Adviseert boeren over bodemkwaliteit

INITIATIEF
GreenBASE
Nuttige natuur voor gezonde akkerbouw

INITIATIEF
Amstel Natuurzuivel
Korte keten tussen streekzuivel en stad

INITIATIEF
Onkruidenbater
Afdankproduct geschikt voor consumptie

De stad

als een groen, gezond en adaptief park

INITIATIEF
Groenspoor
Fijnmazig groen netwerk door straat en wijk

INITIATIEF
Gezond Natuurwandelen
Samen op pad en leren over de natuur

INITIATIEF
Tijdelijke Natuur
Natuur als tijdelijke bijdrage in een gebied

INITIATIEF
Tiny Forest
Inheemse wildernis in buurt en stad

INITIATIEF
Bijen Westerpark
Een bloeiend Westerpark voor bijen

Groen Kapitaal

Provincie Noord-Holland

[Platform Groen Kapitaal](#)

Wat doen we in het PPLG?

- Samen met gemeenten en waterschappen optrekken: overheid zo dichtbij mogelijk!
- Gebiedsprocessen met regionale peiling en lokale inwonersbijeenkomsten
- Ontwikkelen van “initiatievenloket”
- Betrekken bij Groen Fonds voor groene vrijwilligers
- Blijven helpen ontwikkelen van aansprekende voorbeelden en nieuwe samenwerking
- Maar ook: brede peiling t.b.v. participatie

NOORD-HOLLAND

Voucherregeling 'Duurzame Duwtjes'

Kosteloos advies van specialisten voor het versterken van jouw bijdrage aan een duurzamer landbouw- en voedselsysteem..

Participatie

Participatieve Waarde Evaluatie (PWE)
raadpleging over het PPLG Noord-
Holland

27 januari 2023, Hoorn

POPULYTICS

What would you do?

Structuur

1. Waarom participatie?
2. Wat is een PWE?
3. Wat levert een PWE op?
4. Doel van vandaag

Waarom participatie?

1. **Inhoudelijke reden:** participatie leidt tot betere besluiten. inwoners brengen kennis in die nieuw is voor experts
2. **Normatieve reden:** democratie betekent inwoners betrekken bij overheidsbesluiten wanneer burgers (ingrijpende) effecten ervan ondervinden.
3. **Instrumentele reden:** goede participatie kan leiden tot draagvlak, acceptatie, legitimiteit en sterker vertrouwen in de overheid

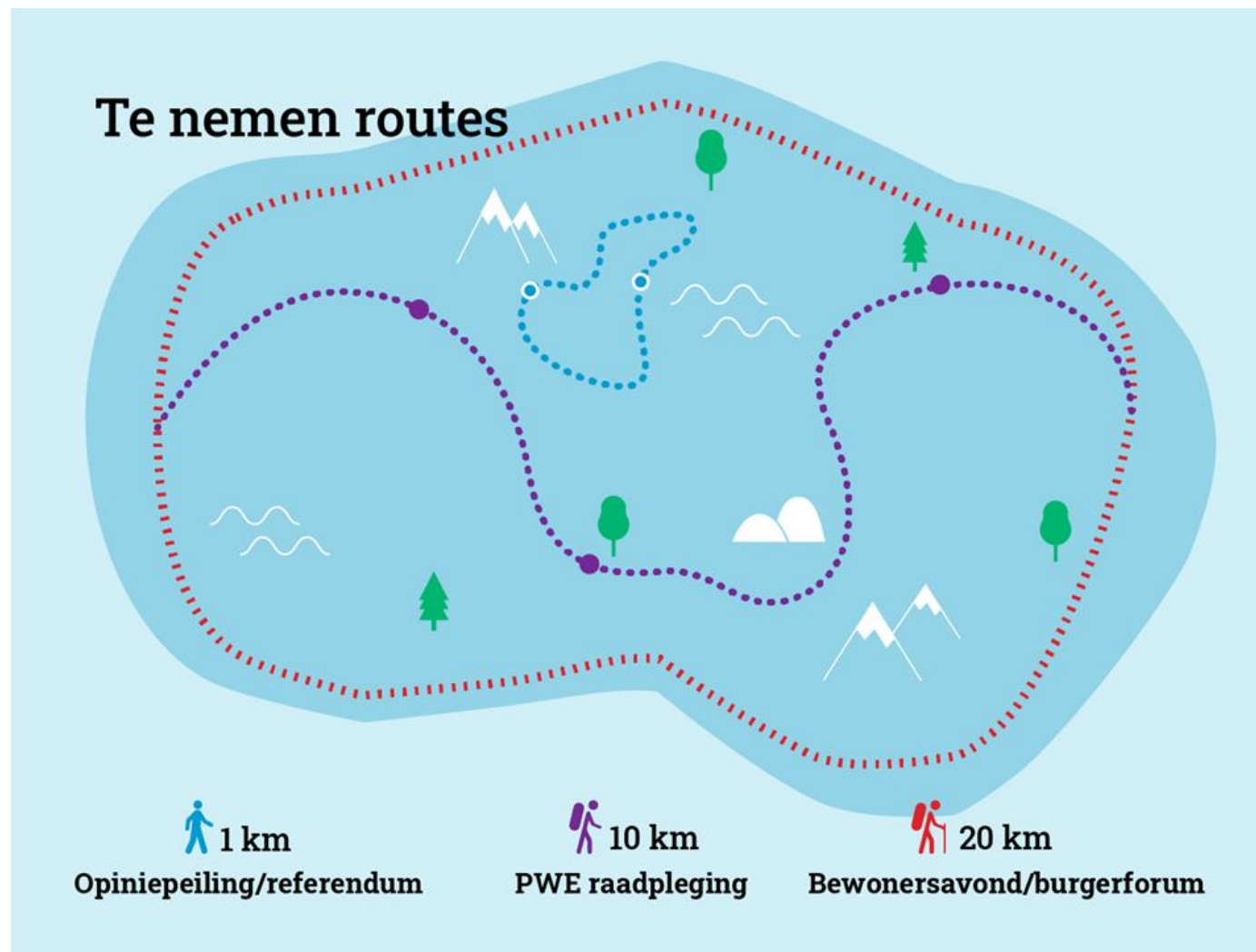
Hoe werkt een PWE?

1. Inwoners worden op de stoel van de bestuurder gezet
2. Keuzesituatie van de bestuurder wordt nagebootst in online omgeving
3. Inwoners krijgen keuzeopties te zien inclusief effecten van de optie
4. Ze krijgen een beperking te zien (ze kunnen niet alles kiezen)
5. Ze geven een advies
6. Ze geven kwalitatieve onderbouwingen voor hun advies

VIDEO

Verschillende participatiebehoefden

Verschillen met een referendum

Deelnemers kunnen.....

- **verschillende beleidsopties in samenhang beoordelen ipv JA/NEE**
- we werken met een representatieve groep en open raadpleging
- voorkeuren uiten op basis van informatie over effecten
- de beperkingen van de overheid zien (o.a. maximaal budget)
- **voorkeuren motiveren en nuanceren**
- aangeven in welke mate de uitkomsten van de raadpleging moeten meetellen
- eigen ideeën aandragen

Op welke maatregelen moet de provincie inzetten?

Gebruik de schuifjes om meer of minder in te zetten op een maatregel.

Sorteer ▾

Vergelijk ⇄

i **Duurzame plannen in de bouw ondersteunen** 3 % afname uitstoot ↑ €€€

Minimaal inzetten Maximaal inzetten

i **Energieverbruik van bedrijven helpen verminderen** 9 % afname uitstoot ↑ €€€€€

Minimaal inzetten Maximaal inzetten

i **Schoner maken van goederenvervoer** 3 % afname uitstoot ↑ €€€

Minimaal inzetten Maximaal inzetten

i **Zonnepanelen op daken** 4 % afname uitstoot ↑ €€€

Minimaal inzetten Maximaal inzetten

Afname uitstoot broeikasgassen
Minimaal 55 %
afname uitstoot

! Doelstelling niet gehaald

Beschikbaar geld overheid
Maximaal 100 %

Verdeel 20 punten over de volgende doelen

Welke doelen moet de overheid volgens u proberen te bereiken?

Gebruik de **+** en **-** knoppen om punten aan opties te geven.

Ervoor zorgen dat kinderen en jongeren zoveel mogelijk hetzelfde leven kunnen leiden als vóór de coronacrisis

- 4 +

Iedere persoon houdt recht op zijn of haar eigen vrijheid

- 0 +

Zorgen dat ziekenhuizen hun operaties niet hoeven uit te stellen

- 6 +

Zorgen dat we nooit meer strenge maatregelen moeten nemen

- 2 +

Ervoor zorgen dat mensen met een kwetsbare gezondheid zoveel mogelijk hetzelfde leven kunnen leiden als vóór de coronacrisis

- 0 +

Maatregelen zoveel mogelijk afstemmen met België en Duitsland

- 0 +

Punten

12/20

Participatie

Methodesluit aan op participatiebehoefte 'stille midden'

- 60% van deelnemers Schiphol PWE had nog nooit mening gegeven aan overheid/Schiphol
- 70% - 85% deelnemers waardeert het initiatief van overheid om hen op deze manier te betrekken
- Laagopgeleiden zijn positiever over PWE dan hoogopgeleiden
- Meerderheid deelnemers geeft aan dat advies inwoners niet leidend hoeft te zijn

Actieve vorm van communicatie richting inwoners

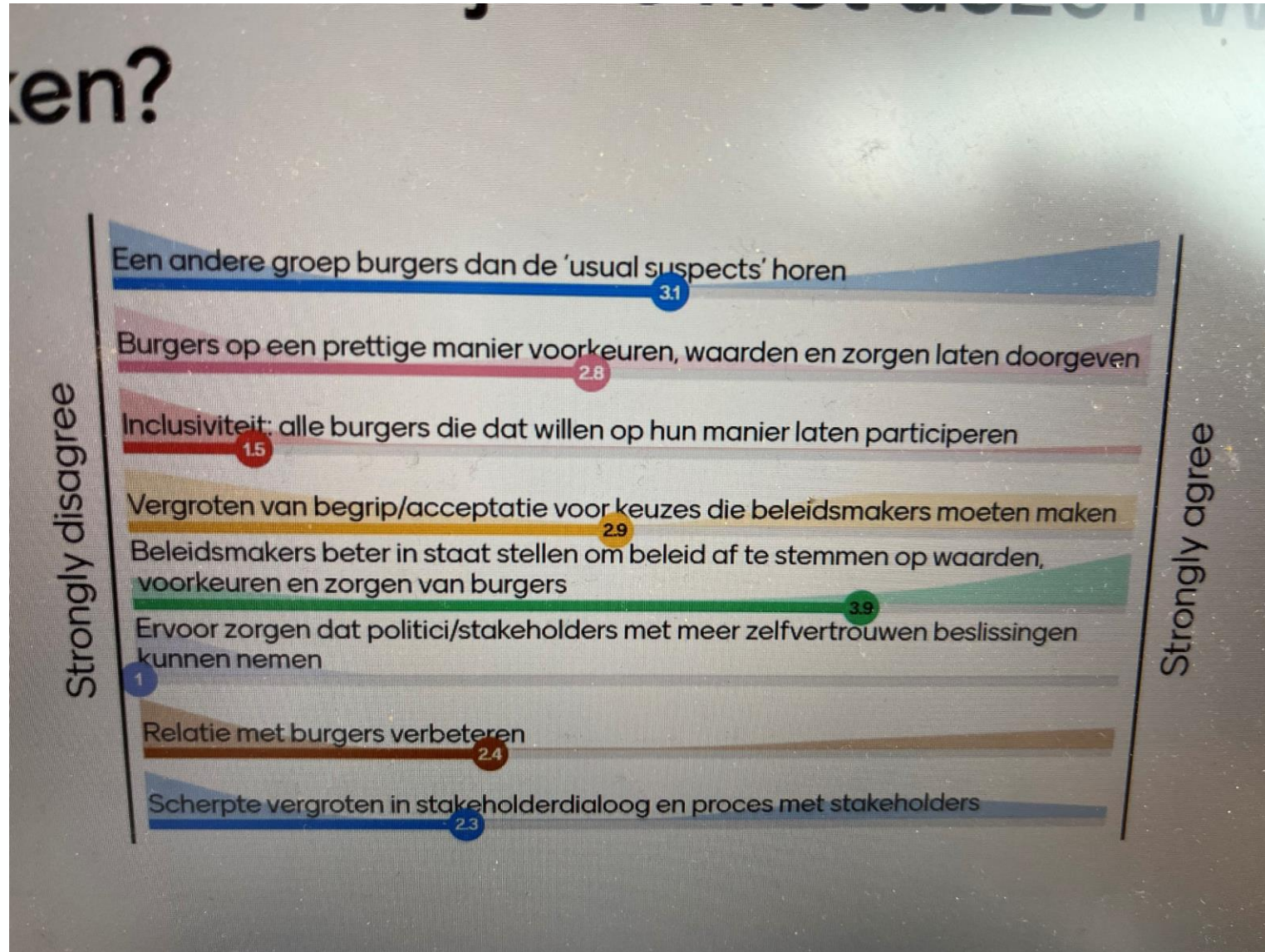
- Niet 'denken vanuit de inwoner' maar 'echt onderzoeken wat inwoners van waarde vinden'
- Inwoners leren veel over een onderwerp en afwegingen die overheid moet maken
- Meerderheid deelnemers geeft aan keuze van overheid eerder te accepteren

Bruikbare uitkomsten

- Inwoners uiten waarden/voorkeuren in de context van een keuzevraagstuk en dit levert handelingsperspectief op
- Beleidsmakers kunnen met zelfvertrouwen beslissingen nemen.

Wat zijn de belangrijkste doelen van deze PWE?

Klimaatraadpleging

25% altijd voorstander/tegenstander ambitieuzer klimaatbeleid

Middengroep van ongeveer 75%. Welke voorwaarden zijn voor hen belangrijk?

- 1. Klimaatmaatregelen die de persoonlijke levenssfeer van burgers direct raken zijn pas acceptabel als andere maatregelen zichtbaar maximaal zijn toegepast en de overheid een streng beleid voert tegen grote vervuilende sectoren.**
- 2. Bescherm lage inkomens en voorkom dat de kloof tussen arm en rijk groter wordt.**
- 3. De vervuiler moet betalen.**
- 4. De baten van een maatregel moeten hoger zijn dan de kosten en er mag geen beter alternatief zijn.**

Concept-keuzetaak 1: Verdeel punten over de doelen

Welke doelen moet de overheid vooral proberen te bereiken bij het maken van keuzes over een vitaal landelijk gebied?

	 Het PPLG moet eraan bijdragen dat boeren voldoende ruimte krijgen voor duurzame productie	 Er moet meer natuur komen in de buurt waar ik woon	 Er moet meer recreatieruimte komen in de buurt waar ik woon	
 Ervoor zorgen dat Nederland zoveel mogelijk zelf voedsel kan produceren.		 Inwoners in alle situaties beschermen tegen droogte en wateroverlast		 Ervoor zorgen dat de uitstoot van broeikasgassen zoveel mogelijk afneemt
			 De overheid moet inwoners zoveel mogelijk betrekken bij de keuzes	
 De identiteit van het landelijk gebied moet behouden blijven				

Punten-PWE

Vraag 1: Welke doelen missen we? Vul de poster aan met doelen (groene postit)

Vraag 2: Zijn er aanvullingen of aandachtspunten bij concrete doelen? (gele postit)

Vraag 3: Welke doelen zijn het meest relevant om voor te leggen? (stickers)

Concept-keuzetaak 2: Zet de schuifjes naar rechts of links

Waar moet de overheid rekening mee houden bij het ontwerpen van een vitaal landelijk gebied?

	Verbeteren van natuurkwaliteit	<input type="range"/>
	Tegengaan gevolgen klimaatverandering	<input type="range"/>
	Verbeteren van recreatiemogelijkheden	<input type="range"/>
	Verbeteren van leefbaarheid	<input type="range"/>
	Zo min mogelijk broeikasgassen uitstoten	<input type="range"/>
	Dat boeren hun werk kunnen blijven doen	<input type="range"/>
	Schoner grondwater en oppervlaktewater voor ons drinkwater	<input type="range"/>
		<input type="range"/>
		<input type="range"/>
		<input type="range"/>

Kosten overheid

Maximaal € X mln

€ X mln

Uitvoeringscapaciteit

0%

Slider-PWE
Vraag 1: Welke keuzes missen we? Vul de poster aan met doelen (groene postit)

Vraag 2: Zijn er aanvullingen of aandachtspunten bij concrete keuzes? (gele postit)

Vraag 3: Welke keuzes zijn het meest relevant om voor te leggen? (stickers)